GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIŽGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Postarina plaćena u gotovom.

NOVA
TRIBUNA

Godina VIII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj Din. 1.50 Čekovni račun br. 34.159 | Petak 1 marta 1940 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | Br. 625

Zablude

često upropašćuju i najbolje i najplemenitije poslove, a sjena sumnje ubija povjerenje, aktivnost i polet.

Što je vrijeme luđe i nenormalnije, to je zabluda više, više sumnji i više nepovjerenja. Ne treba se čuditi ako ih danas ima. A ima ih svuda, na svima područjima. Nedavna promjena vlade u jednoj bratskoj i prijateljskoj nam zemlji izazvala je u prvi mah cio niz sumnji i mnogo premudrih kombinacija, čak je i jedan dio naše dnevne štampe, iako zaobilazno donosio neugodne glasove. Ovo navodimo samo kao primjer bezglavosti, jer je stvarnost sama demantovala neopravdane sumnje. Dapače glavna ideja balkanske politike došla je jače i odlučnije do izražaja.

A zabluda ima svakojakih Već par godina učene glave potežu pitanje: što smo? Drugim riječima: jesmo li Sloveni ili nismo. I tumače, dokazuju, dozivlju u pomoć duh Konstantina Porfirogenita, hvataju se »naučnih« argumenata da dokažu ono što žele: da nismo Sloveni, da nas je slovenska krv otrovala.

Ako u našoj krvi ima još nešto osim slavenskog, mi se ponosimo upravo tim »otrovom« i samo njime. U njemu je sve dobro koje imamo, u njemu sva naša nada. A znamo još nešto. Kadgod su pojedini slovenski narodi činili mašta proti slovenstvu, a time i proti sebi, uvijek su se odricali krvne veze sa ostalom slovenskom braćom. A to je bilo da se uguši stid i glas krvi i savjesti. — Ništa nova ni danas.

Pa onda, govorimo i o jeziku, jer svaka mudrost svršava na gramatiku i lingvistiku, i nema toga ko nema hrabrosti da o tim stvarima govori pa ma ne umio dva retka napisati. Ni jedan diktatorski režim nije bio u stanju da nam nametne jezik, a danas se uporno tvrdi da je ijekarština samo i isključivo hrvatska a u isto vrijeme čine se smiješni pokušaji da se govori i piše ikavštinom. Lipa i pametna vrimena!

Da li bi trebalo bratu koji je u zabludi otvoriti oči, dokazati istinu? Bratska je dužnost bar pokušati, nastojati. A ako ne shvati ili neće da shvati? Onda je ljudska dužnost ostaviti se nekorisnog posla. Neka sama priroda radi; kad neko udari glavom o zid, znaće i sam da je to zid, i neće trebati da mu se to kaže.

Zabluda će nestati, nestaće ih skupa s ludim vremenom, ali zablude su skupe. Iskustvo se skupo plaća, onako kako ga je platio Nasradin - hodža kad je pilio granu na kojoj je sjedio,

Ima samo još jedna utjeha, ako to uopće može btti utjeha. I veći od nas padaju u zablude. Iz evropskog sukoba trebalo bi da izađu dva pobjednika. A po zdravom razumu mogao bi da ostane jedan pobjednik a jedan poražen, ako ne dva poražena. A dotle pokušajmo da dokažemo da je dva više dva — pet. Biće ih koji će povjerovati.

ZLATARSKA RADNJA
Ante Fantulin - Šibenik

Bjelolika...

Mogli bismo je nazvati i bjeloputna, prema tome, da li mislimo na lice ili na bijelu pùt; svakako tiče se one snježne boje, one bjeline koja je simbol čistoće djevičanske, nevinosti anđeoske i priprostitosti dječje, a to je bjelolika — štampa.

Upravo sad, kroz ovogodišnje mjesece januar i februar, i mi smo u Dalmaciji doživjeli, proživjeli i duboko osjetili sav čar prirodne bjeline što nam je donesoše »valovi« koji se zaljulaše tamo negdje u Sibiru ili Finskoj, pa preko naših ostrva, a kroz naše kosti i mozak, odljuljaše se čak do Napulja i — dalje.

Divna je ta bjelina! Prekrije u nekoliko sati planine i ravnice, šume i oranice, palače i potleušice i novine. Sve, sve je u toj djevičanskoj bjelini, pa i rasadnici malaričnih i tuberkoloznih bakterija, onih nepresušnih naših močvara, đubrišta usred dvorišta, štala uza spavaonice to jest klijeti, u kojima živinče i čeljade, jedno kraj drugoga slatko spavaju. Sve je to mistični plašt bjeline prekrio!

Kažu i vjeruju mnogi: što veći snijeg padne, dakle, što je ta divna bjelina deblja i teža, to će godina bolje roditi. Do plodna rada stoji i blagostanje naroda. A danas svako želi dobro narodu; svak radi za narod, bilo perom bilo jezikom, bilo zborovima i dogovorima, a osobito velike partije i velikani politički koji će se najviše poveseliti sveopćoj bjelini zbog općeg dobra narodnoga.

Taj čar bjeline i njena simbolična sugestivnost, uza svu njenu oštrinu što je nazivljemo: studen, mraz i tako nazvanu nekad influencu ili hunjavicu, a sad španjolicu i gripu, ipak kroz milenije ostade ta bjelina simbol najljepših i uzvišenih pojmova.

Na krštenje nose dijete u bjelini; na prvu sv. pričest i sv. Krizmu vode djecu u bjelini; na vjenčanje nevu kum vodi u bjelini! A tek na Tjelovo, u dugačkim litijama, sve pjeva u bjelini i od bjeline se blista! A ljiljani i bijele ruže?

Kad slavenska božica Vesna navijesti odlazak bijele zime; kad stane prosipati zlatne zrake jogunastog majskoga golicavog sunca, opet će djeca i odrasli muško i žensko, osvanuti u prebijeloj bjelini. Hladnom će bjelinom prkositi »žarkome sunašcu«.

Bjelina na crnoj zemlji ili na bijelim i crnim ljudima, uvijek je ono nešto što ugađa oku, privlači pažnju, a pokriva i skriva ponajviše ono o čemu nije parlamentarno, ili s tehničkih razloga, nije uputno ni govoriti, kad se i onako o tome ne smije pisati.

Ima jedna bjelina i na nebeskom svodu. Jeste li gledali za žarkih ljetnih noći na zvjezdano nebo? Ako jeste, vidjeli ste onu daleku, daleku bjelinu što je naša pučka mašta nazva »Kumova slama«. Što kažu o toj »slami« mudraci-astronomi? To su milijuni i milijuni zvijezda sa tisućama sunčanih sistema! Sve ovo »naše nebo« što ga našim očima pozobati možemo, kao da je sitna igračka prema onom prostoru gdje se nalazi naša Kumova slama! O tome prirodinu »čudu« malo mogu da kažu i najsavršeniji teleskopi. Ali za naše mravlje oči, to je samo jedna bijela i prozirna maglica! Bijela — bjelina!

Kakovih li bjelina imamo za zemlji i na nebu! Biće ih i pod zemljom i nad „vidljivim" nebom. Nemojmo ni spominjati onih bjelina što ih vidje u svom proročanskom i pjesničkom duhu pisac Apokalipske, sv. Ivan Evanđelista. To ide u tajne »Otkrovenja.«

No bjelina nad bjelinama, poput one »pjesme nad pjesmama«, jest — bjelolika štampa. Zašto! Jer jednim potezom olovke od crnih, masnim crnilom upečaćenih alfabetskih simbola misli i riječi, napravi se bjelina koja nije ni »bijela bolest«, nije ni »bijelo roblje", a nema ništa zajedničko sa »bijelim novcem«, već postane »zabranjeno voće«, a jer je zabranjeno, ima čar napasti da se dozna i okusi. I neumoljiva, iskonska, Adamova bolest saznanja i kušanja »zabranjenog voća« ispolji se po onoj: Šapat tamni Gorom Crnom... Od stotinjak najprije crnih, pa onda bijelih redaka, napraviće uobrazilja onih što čitaju »među recima« bijelima, nešto što nije ni David ispjevao u onoj »nad pjesmama«. I tako djevičanska, snježna i »kumovska« bjelina štampe napravi piscu i novinama reklamu poput one »Bijelog tjedna«. Valjda će ljudi izumiti i bijelu, mliječnu tintu koja će biti izražaj mliječnih misli — mliječnih pisaca...

Dr. M. Perković.

Ban - Sokolu

»Sokolski Glasnik« u broju od 23 II donesi ovu vijest:

Cijeneći rad Sokolskog društva Trsat, župa Sušak-Rijeka, ban Banovine Hrvatske g. dr. Ivan Šubašić izvolio je društvu doznačiti i isplatiti novčanu pripomoć od 5000 dinara.

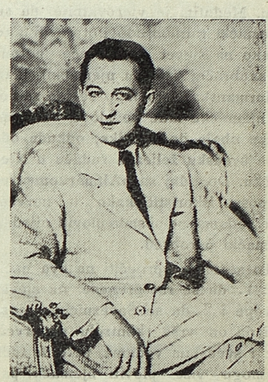

Ovu kratku noticu, kojoj naša štampa nije dala važnosti, mi ovdje naročito ističemo s uvjerenjem da pomažemo uklanjanju jedne zablude kojoj nije bilo mjesta.

Pomoć g. Bana Banovine Hrvatske u ovom momentu nije samo materijalna, nego i moralna. Sa radošću ističemo da je g. Ban uvijek s punim razumijevanjem cijenio istinski nacionalni rad za dobro domovine.

Pred osnutkom novih ministarstva: za propagandu i za vjere

Kr. Vlada kani preurediti svoju informativnu i propagandnu službu, koja se sad vrši preko središnjeg tiskovnog ureda (Presbiroa). Po novoj uredbi, bili bi središnji tiskovni ured i propagandna služba združeni u jedno. Tako preudešeni središnji tiskovni ured imao bi da bude ustanovljen kao posebno propagandno ministarstvo. Istovremeno s ustanovljenjem propagandnog ministarstva kani se ustanoviti i ministarstvo vjera, koje je, bilo spojeno s ministar. pravde.

Naši turistički faktori

računaju ove godine na goste iz NJEMAČKE I MAĐARSKE i tvrde, da je već sve učinjeno u cilju propagande u Mađarskoj, Rumunjskoj, Bugarskoj, Italiji i drugim zemljama, a ponajviše u Njemačkoj i to s razloga, da bi se privolile njemačke vlasti da svoje rekonvalescente, bivše borce, kojima je potreban oporavak od ratnih napora, upute na obale našeg Jadrana i u naše planine. Nadležni su uvjereni da će Nijemci pristati da sve svoje rekonvalescente upućuju u Jugoslaviji tim prije, što će svi oni ovdje, naći ishranu po izboru i u mjeri kakva se ne može zamisliti u zaraćenoj Njemačkoj. Zbog toga sav propagandni materijal za turizam, najvećim dijelom upućen je u Njemačku.

Propaganda našeg Jadrana također je izvršena u Mađarskoj s dobrim rezultatima, pa se može očekivati da će ove godine i oni u većem broju posjetiti naš Jadran i mjesta na Hrvatskom Primorju.

Prema informacijama iz Crikvenice, u tamošnjim hotelima rezerviran je veći broj soba već za ožujak ove godine.

»P. G.«

Vanjski politički pregled

Situacija na sjeveru Evrope, poslije događaja sa njemačkim parobrodom »Altmark« zaoštrava se sve više. Ministri skandinavskih država održali su koncem prošle nedjelje sastanak, na kome su razmotrili cijelu situaciju. Skandinavci bi najvoljeli kad bi se našao način za izmirje između ratujućih država, jer uviđaju da položaj njihovih država postaje sve teži i da će teško uspjeti da ostanu izvan događaja, kao u posljednjem ratu, i da mirno zgrću bogatstvo, koje neutralcima donosi rat.

Engleski i francuski ratni brodovi krstare već u sjevernim norveškim i švedskim vodama Tvrdi se čak da su u Petsamu Prisutnost savezničkih lađa u sjevernim vodama tumači se dvojako : neki drže da Saveznici namjeravaju sa sjevera priskočiti u pomoć Finskoj i napasti Rusiju u Murmansku i zatvoriti ovu važnu rusku luku. Međutim je vjerovatnije da su saveznički ratni brodovi otplovili tako daleko na sjever da spriječe potpuno saobraćaj između njemačkih luka i Murmanska. Isto tako se ide za tim da njemačke lađe ne plove uz norvešku obalu do Narvika, odkuda odvoze švedsku željeznu rudaču u Njemačku. Događaj sa »Altmarkom« treba posve iskoristiti kako u norveškim vodama ne bi smio ploviti nijedan njemački parobrod.

To se može spriječiti na dva načina : 1. da se rat prenese na sjever Evrope i 2. da se Saveznicima dozvoli da oni vrše kontrolu u norveškim i švedskim vodama, tako da tuda ne mogu više ploviti njemački parobrodi.

Iz Londona i Pariza dolaze vijesti da će se na sjeveru dogoditi nešto važna. Listovi pišu veoma oštro protiv neutralnih država. Tako francuski listovi pišu da ne ide da »neutralne države lijepo drijemaju u svom zapećku i da se bogate na račun onih koji ratuju«. Neutralne države treba naučiti, tvrdi se, što znači biti neutralan.

Pooštrenje mjera nad saobraćajem u norveškim vodama dokazuje da saveznici nisu posve zadovoljni svojom blokadom Njemačke. Kroz norveške vode Njemačka je do sada podmirivala svoje potrebe sa sjevera. Saveznici to sada hoće da spriječe. Isto tako bi Saveznici htjeli spriječiti Njemačkoj dolaz sirovina i s drugih strana, naročito sa istoka. Iz ruskih petrolejskih izvora u Kavkazu Njemačka dobiva velike količine benzina i drugih mineralnih ulja, što je motorizovanoj armadi potrebito. Sve dotle dok se Njemačka bude mogla opskrbljivati iz Rusije, saveznička blokada neće se u Njemačkoj osjećati u velikoj mjeri. Zato se pronose vijesti da se u Maloj Aziji dešavaju važni događaji, te se tvrdi da bi se tamo mogao razviti novi front u sadašnjem ratu. Sovjetska štampa i radi toga oštro napada Perziju i Tursku, slično ruskim napadajima na Finsku prije nego što su na nju napale sovjetske čete. Iz Londona se javlja da su Perzija i Afganistan dobili od Engleske velike zajmove zato da požure sa odbrambenim radovima na sovjetskoj granici. U Iraku je moralo doći do vladine krize, kako bi na čelo vlade došao čovjek koji će dati sva jamstva da će saveznička vojska moći slobodno prolaziti iz Palestine i Sirije za Kavkaz. Tim četama bio bi glavni cilj zauzimanje ruskih petrolejskih izvora u Kavkazu i ujedno zaštititi petrolejske izvore u Perziji i u Iraku.

Ko će prvi početi, ne zna se : ali početak nije daleko.

NA RATIŠTIMA

U Finskoj se rat nastavlja svom oštrinom. Zapovjednik ruske vojske maršal Vorošilov htio je da za 20 decembra pokloni poraženu Finsku Staljinu, na dan njegove 60—godišnjice. Ali mu to nije pošlo za rukom. Staljin je uputio crvenoj armiji na frontu poruku da za 23 februara, kada je crvena vojska slavila 22 godišnjicu svoga osnivanja izvojuje odlučnu pobjedu. Ali crvena armija mu nije udovoljila želji. Crvena armija, što se više rat produžuje u Finskoj, otkriva sve to bolje sve nedostatke Staljinove Rusije. Finci, iako su morali umaknuti na nekim linijama, i dalje uspješno odoljevaju ruskim napadajima.

Na zapadnom ratištu nije bilo ni prošle nedjelje ništa značajnijeg. Engleski avijatičari letjeli su nad Pragom i Bečom i bacali letke

Na moru Nijemci pooštravaju borbu. Englezi su izgubili više trgovačkih lađa, kao i jedan razarač.

„ILS“ INDUSTRIJA LIJESA ŠIBENIK

Unutrašnji politički pregled

Na mjesto pok. Ljube Davidovića za šefa demokratske stranke izabran je jednoglasno g. Milan Grol, bivši profesor. G. Milan Grol je poznati političar demokratske stranke, koji je mnogo politički i radio i pisao. U posljednje vrijeme HSS je dosta oštro istupala protiv njega, dok sada pokazuje pomirljivo držanje. Demokratska stranka izgubila je svoga eminentnog šefa u času kada se unutrašnja situacija nalazi u najsudbonosnijem času našeg zajedničkog života, i zato će taj gubitak teško osjećati ne samo demokrati nego i cijela zemlja.

Vlada je izradila novi zakon o zboru i dogovoru, koji će biti uskoro obnarodovan. Novi zakon dosta se razlikuje od ranijeg.

Još nije posve jasna situacija u odnosima između JRZ i NRS. Tvrdi se da će g. Cvetković uskoro ponova posjetiti g. Acu Stanojevića. Drugi zaključuju iz pisanja Samouprave da se razgovori neće više nastavljati, bar ne dok radikalna stranka ne pristupi obnavljanju svojih organizacija.

Bivši pretsjednik vlade g. dr. Milan Stojadinović sa svojim prijateljima organizovao je Srpsku radikalnu stranku te je počeo da razvija dosta živu aktivnost u zemlji.

O izborima u posljednje vrijeme sve se manje govori. Međunarodna je situacija takova da se o tome pitanju ne mogu unapred donositi nikakve odluke.

Utjecaj Hrvata u Beogradu osjeća se sve to više u čitavom državnom i javnom životu. Pored pet hrvatskih ministara; od kojih tri drže najvažnija ministarstva : finansija, trgovine i industrije i pošta, Hrvati su došli na čelo i nekih najvažnijih ustanova. Tako su Hrvati na čelu : Uprave državnih monopola, Poštanske Štedionice, našeg najjačeg novčanog zavoda, Prizada, koji rukovodi čitavu privredu i odjeljenja za vanjsku trgovinu, koje drži u svojim rukama svu našu vanjsku trgovinu, kako izvoznu tako i uvoznu. Viceguverner Narodne Banke je od ranije Hrvat. Pored njih od zaključenja sporazuma došlo je u Beograd preko stotinu Hrvata činovnika na razna važna mjesta.

MENENGITIS

Dječja bolest, koja je uzbudila mnoge roditelje, iako nije stigla u naše mjesto, predmet je brige mnogih. Premda se bolest ne širi brzo koliko ostale zarazne bolesti, treba znati neke stvari da se unapred očuvamo od nevolje, koja nas može i mimoići, ali je bolje očuvati se nego liječiti se. Treba preporučiti svima, osobito djeci da ne dolaze blizu ljudima koji kašlju, ili su prehlađeni ili boluju od gripe, jer i oni koji nisu bolesni mogu prenositi bolest. Dobro je nabaviti kakvo desinfekciono sredstvo za ispiranje grla. Prostorije u kojima se boravi treba češće provjetravati. Naročito treba paziti na školsku djecu, a osobito na onu koja sjedi na istim klupama na kojima pola dana sjede drugi. Sredstva za odbranu od bolesti nisu skupa, a oprez nije suvišan ni onda kad se bolest ne pojavi.

U slučaju potrebe vjerujemo da će ljekari dati stručne savjete i pomoć gdje bude potrebna, kao i da će i preko mjesne štampe i drugim zgodnim sredstvima detaljno upozoriti građanstvo šta treba da učini.

Dobro bi bilo da se bolnica, poliklinika i apoteke opskrbe potrebnim serumom.

Napredak Sokolskog glasnika

Sa zadovoljstvom bilježimo da se je glavni organ Sokolskog saveza proširio na osam stranica, a s vremena na vrijeme izlaziće i na deset i više stranica. Savez Sokola K. J. i redakcioni odbor, kaže se u listu, ulažu sve napore da saveznu sokolsku štampu podignu na takvu visinu da ona postane glavno središte idejnih, propagandnih i borbenih nastojanja jugoslovenske ideologije u današnjim presudnim danima.

Čitaocima Sokolskog glasnika dobro je poznato da se list vjerno drži ovog programa i da s osobitim interesovanjem prati događaje, osobito iz krajeva koji su ovdje nama najbliži.

Sokolski slet u Karlovcu

Na skupštini sokolske župe Karlovac, koja je održana prošle nedjelje, zaključeno je da će povodom 10-godišnjice svog opstanka održati ovog ljeta župski slet u Karlovcu.

Jedna lijepa dječja knjiga: MALA KRALJICA SVJETLOSTI

Tekst LJUBA D. JURKOVIĆA

Crteži VL. MAZIJA

„Tipografija“ v. Hamilkar Vitaliani Sibenik, dala je u štampu i skoro će pustiti u prodaju jednu lijepu knjigu za najmladje čitaoce.

Ovakva knjiga novost je u našoj dječjoj literaturi. Na 121 stranici ima 121 umjetnička slika a tekst uz te slike priča o neobičnim doživljajima jedne djevojčice, o njezinom boravku u carstvu patuljaka, o neobičnim zemljama, o ljudima i životinjama. — Priča je pristupačna i shvatljiva i najmlađima, pa i onima koji su tek naučili čitati.

KNJIGA JE LIJEPO OPREMLJENA, ŠTAMPANA NA DOBROM PAPIRU. BIĆE GOTOVA POČETKOM IDUĆEG MJESECA.

»Tipografija« moli da bi se iz svih mjesta odmah javila gospoda koja bi bila voljna da u svom mjestu ili okolici rasturaju knjigu uz nagradu.

Detaljne informacije i naručbe slati na »TIPOGRAFIJU« v. Hamilkar Vitaliani, Šibenik

SPLIT

Godišnja skupština pjevačkog društva „Šumadije“

U nedjelju je održana dobro posjećena skupština pjevačkog drustva „Šumadija“. Otvarajući skupštinu pretsjednik g. Savo Bilić pozdravio je sve prisutne i u kratkim potezima prikazao prilike kroz koje je društvo prolazilo. Iz tajničkog izvještaja g. Kruna Oparenovića vidjelo se da je društvena aktivnost bila velika i da je društvo, pored pjevenja u pravoslavnoj crkvi, nastupalo sa punim uspjehom i na drugim mjestima. Broj podupirućih članova u prošloj godini znatno se smanjio. Blagajnički izvještaj koji je podnio g. J. Disopra prikazuje u povoljnom stanju blagajnu. Oba izvještaja primljena su jednoglasno. Aklamacijom je usvojen predlog da glavna godišnja skupština izražuje puno priznanje i zahvalnost za uspješan i plodan rad pretsjedniku g. S. Bibiću i svima članovima uprave. Isto tako odana je puna zahvalnost agilnom društvenom zborovođi g. Mu Jakovu Voltalinu, za njegov požrtvovni rad, a kao i pjevačima, koji su u saradnji sa svojim dirigentom uspjeli da „Šumadiju“ dovedu u red naših najboljih pjevačkih društava.

Kako se g. Bilić zbog preopterećenosti svojim poslom nije mogao primiti ponova pretsjedništva, a tako isto i neki članovi uprave, to je jednoglasno izabrana nova uprava: Pretsjednik g. Stojan Matavulj trgovac, potpretsjednik g. Uglješa Bosančić priv. činovnik, tajnik g. Tomić namještenik brodogradilišta i blagajnik g. Vaso Radoš bank. činovnik, te još tri člana uprave, pet zamjenika i tako dalje.

Novi pretsjednik gradske organizacije HSS

Za novog pretsjednika gradske organizacije HSS, na mjesto ing. g. Vj. Ivaniševića, koji se odrekao zbog sukoba sa jednim dijelom uprave, izabran je g. Vjekoslav Roje trgovac, potomak stare težačke porodice sa Manuša.

Novi redari

U državno redarstvo u Splitu primljeno je 45 novih redara. Većina novih redara je bilo do sada u Seljačkoj zaštiti.

Trgovci žitijom zatvaraju radnje

Nekoliko trgovačkih radnja sa žitaricama u Splitu zatvorilo je radnje.

Benzin iz Amerike

U splitskoj luci jedan talijanski parobrod iskrcava tovar od 900 vagona benzina iz Amerike. Za prevoz Amerika – Split plaćeno je 9.500.000 din.

Splitski dnevnici obustavili polemiku

Splitski dnevnici »Novo Doba« i »Hrvatski Glasnik« bili su se ljuto uhvatili zbog jedne »izjave« gradskog povjerenika g. Dra Spalatina. »Izjava« je služila za povod obračunavanja gg. Brojevića i Tartaglie, koji su ostali i dalje krvni dušmani iako se nalaze na istoj političkoj liniji.

Međutim kad se polemika počela zaoštravati, dat je mig sa višeg mjesta i ona je obustavljena.

Biskup Carević nastaniće se u Splitu

Sa prvi marta dubrovački biskup g. Dr. M. J. Carević nastaniće se u Splitu, odakle je i otišao na biskupski položaj. Prije svog odlaska biskup g. Carević urediće sa svojim zamjenikom neka važna pitanja dubrovačke biskupije.

Jedno otmeno vjenčanje

U nedjelju 25-II obavljeno je u ovdašnjoj pravoslavnoj crkvi jedno rijetko vjenčanje. Gđica Neda Morović kći g. Nikole Morovića načel. banske uprave u p. vjenčala se sa intend. kapetanom g. Žarkom Porobić sinom g. Pere Porobića iz Herceg Novoga vojvodom Bokeškog viteškog društva, a unukom slavnog crnogorskog Vojvode Stepe Vukotića brata crnogorske kraljice Milene.

STARE PEDESETICE mogu se sve do 16 augusta zamijenjivati na svakoj pošti. Ministarstvo pošta uvelo je ovu novost da bi se olakšala promjena starog novca, jer novčane ustanove postoje samo u većim mjestima.

SIBENIK

Zajednica doma i škole realne gimn.

priređuje 10 III o. g. javnu produkciju đaka MUZIČKE ŠKOLE U ŠIBENIKU. Prošle godine je bila prva javna produkcija ove škole i ova produkcija uspjela je odlično u svakom pogledu. I ove godine šibenska publika imaće prilike da čuje talentovane učenike muzičke škole, koji pod stručnim vodstvom svojih nastavnika prof. E. Kuneja i H. Štrausa dobivaju solidnu muzičku naobrazbu. Program ove produkcije brižljivo je izabran i dobro pripremljen, pa izgleda da će javna produkcija muzič. škole biti na doličnoj visini.

PROŠLE NEDJELJE u prostorijama Učiteljske škole održana je redovna godišnja skupština mjesnog odbora društva Crvenog Krsta. Nakon izvještaja dosadašnjeg pretsjednika dra. J. Pazina birana je jednoglasno nova uprava. Za pretsjednika izabran je Dr. J. Machiedo, potpredsjednika A. Antić, tajnika i blagajnika A. Vodanović.

OMLADINA »HRVATSKOG SRCA« održala je u nedjelju navečer polukorizmenu zabavu koja je u moralnom i materijalnom pogledu dobro uspjela. Pored plesa program je bio ispunjen nastupom najmlađih Hrvata i Hrvatica i dvijema tačkama dječjeg baleta.

ZABAVA BOX-SEKCIJE „ŠIBENIKA« koja je održana prošle subote u kavani »Istra«, dobro je uspjela.

G. HUGH RUFTLEDGE poznati planinar iz Engleske održat će u petak 1 marta u 7.30 sati u prostorijama gradskog kazališta na engleskom jeziku predavanje o temi »Mount Everest« u kojem će opisati svoje doživljaje kao vođa espedicije na to brdo 1933 i 1936 godine.

Sutradan predavanje se održava u Splitu

OTPRAĆEN od mnoštva prijatelja u srijedu na večer napustio je Šibenik i otputovao je za Beograd gosp. kag. fregate A. Lenarčić koji odlazi na svoju novu visoku dužnost na ministarstvo.

Zdrave čvrste zube bez zubnog kamenca!

Sargov
KALODONT
protiv zubnog kamenca

»GOSPOĐU MINISTARKU« OD B. NUŠIĆA davaće pozorišna sekcija sokolskog društva u nedjelju 3 ov. mj. u 20 sati. Buduć je stvar vrlo duhovita i aktuelna uvjereni smo da će, poznatom dobrom glumom naših diletanata ova priredba imati veliki uspjeh.

Pretprodaja ulaznica u knjižari »Opal«.

HRVATSKI SPORTSKI KLUB »HAJDUK« priređuje u subotu 2 ožujka u svim prostorijama Hotela Krka svoju »Hajdukovu noć«.

VJENČALI su se 24 ov. mj. g-ca Tonka F. Pulić i g. Albin I. Babnik. Čestitamo.

PRODAJE SE rabljeni auto roadster Opel 30 uz umjerenu cijenu radi selidbe. Adresa u upravi lista.

Umjetne oči
izradjujemo prirodno vjerno za naše pacijente.
F. Ad. Müller Söhne
Wiesbaden
U Splitu: Hotel »Slavija«
na 8 i 9 marta 1940
U Zagrebu: Universitetska - Očna klinika
od 11. do 13. marta 1940

Njemačko - rusko privredno planiranje

Nova kapitola evropske politike

Praški »Narodni list« donaša: Novo uređenje privrednih odnosa između Reicha i Sovjetskog Saveza je događaj od dalekosežnog značaja. Nije od značaja samo za sadašnje vrijeme, nego prestavlja obima privredama nove ciljeve za dugu budućnost unapred i obima imperijama služi u širokoj mjeri. Mogućnosti uzajamnog dopunjavanja su tako idealni, da takovih još nikada u svijetu nije bilo. Na jednoj strani imamo visoko industrijaliziranu zemlju, koja pokazuje veliku gustoću naselja, zemlju čuvenu sa svojih kvalitativnih produkata, svojih specijaliteta. koja ima veliku potrošnju sirovina — na drugoj strani neizmjerno raširen ruski prostor, čiju veličinu ne možemo ni zamisliti. Sa svojih 21,2 miliona kvadratnih kilometara je Sovjetski Savez skoro tri puta tako velik sjeveroameričke Države i skoro dvadeset puta velik kao Reicha bez Protektorata Češka i Moravska i bez posjednutog teritorija bivše Poljske. Dosada često ni ne ispitani ogromni ruski prostor je ne samo neiscrpiv rezervoar mogućnosti poljoprivredne produkcije, nego sačinjava i autartičnu, u sebe zatvorenu oblast, bogatu skoro u svima sirovinama, koje treba moderna privreda. Nafta, drvo, gvozdena ruda, metali, ugalj, sve se to tamo nalazi u takovoj količini, da se nijedna zemlja na svijetu ne može s tim bogatstvom pohvaliti. Ali to bogastvo još nije dovoljno eksploatisano, još nema dosta radne snage, koja bi to blago kao što treba prerađivala. Rusko stanovništvo je do 80 posto sastavljeno od seljaka, šumskih radnika i ribara. Veliki trud, koji je prošlih godina uložen u okviru široko zasnovanih poljoprivrednih planova i koji je urodio plodom, koji treba respektirati ništa ne mjenja na tom stanju stvari. Njemačko iskustvo i ruske privredne mogućnosti, koje pružaju prostor u bogatstvu u rudama, spojeni zajedno, što je stvar, koja može čitavu svjetsku privredu postaviti na glavu. To je pozadina privredne saradnje obiju država, koja je omogućena kad su konzultativnim paktom s političkog gledišta stvoreni potrebni uslovi.

Pre nekoliko mjeseci je novim privrednim sporazumom učinjen početak ruskog-njemačkog zbliženja. Reich je dao Rusiji eksportni kredita u visini od preko 200 miliona RM, koji se trebao iskoristiti u toku iduće dvije godine. Rusi su obećali, da će za to vrijeme liferovati Reichu za 180 miliona maraka sirovina. T. zv. tekuća trgovina je ostala sačuvana i predviđena je u visini od nekih 120 miliona maraka. Iz toga proizlazi za dvije godine obrt od nekih 500 miliona maraka, to jest godinu dana od 250 miliona maraka. Engleski novinari bili su direktno zaprepašćeni kad su doznali za detalje tog sporazuma. Kako je pak morala iznenaditi pismena izjava komesara Molotova njemačkom ministru inostranih djela von Ribbentropu, da će se privredni odnosi proširiti na nekadašnje najviše stanje, to jest na 1.100 miliona maraka godišnje. To je osam puta više nego promet 1938 godine.

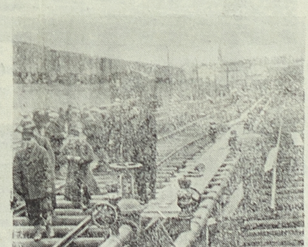

Na željezničkoj graničnoj stanici Przemysel sagrađena je velika naročita stanica za istovar ruske nafte.

Kakve su mogućnosti privredne razmene između Reicha i Rusije? Rusija treba pre svega mašine, dobre polufabrikate, kompletna industrijska postrojenja i hemikalije. Tu potrebu Reich može zadovoljiti. Na drugoj strani je Sovjetski Savez u stanju da pruži sve kategorije sirovina. Rusija je kao što je poznato najbogatija zemlja u nafti. Ima neslućeno bogatstvo u drvetu i metalima. Od nedavna je treći po veličini producent pamuka na svijetu. Krzna su odavno važan izvozni artikal iz Rusije u Reich. Pre nekoliko godina je ostvaren važan uvoz životnih namirnica. Pošto su u okviru uređenja obstranih privrednih planova uređuju isto i saobraćajna pitanja, možemo reći, da za njemačko-rusku trgovačku razmjenu dolazi vrijeme najvećeg cvjetanja.

širite N. TRIBUNU

Mandalina

Uništavanje arheoloških starina

Prigodom nedjelne šetnje u Mandalini iznenadila nas je gradnja lijepe nove crkve, koja se dovršava na zgodnom položaju van seoskih zidina. Ova se crkva počela graditi 1913 godine. Stara crkva, koja se naslanjala na spomenute zidine, a izgorjela je pred par mjeseca. sada je gotova ruševina. Kažu da je bila sagrađena početkom XVII vijeka. Čudi nas što se nije shvatila važnost seoskih zidina, i ostavilo ih netaknutih na uspomenu prošlih borba i slave Mandalinjana, nego se, rušeći izgorjelu crkvu, bez ikakva razloga i potrebe jednim dijelom i njih porušilo, premda nijesu nikomu smetale, niti selu nanosile kakve štete ili neprilike.

Ovakovo bezobzirno rušenje starina ne bi se smjelo provađati bez pristanka vlasti. osobito arheološke, pa makar to odobrili i svi seljani. Tako je običaj u svjetu, koji časti i voli svoje starine, koje prestavljaju prošlost njihova zavičaja, rad i djelo njihovih preda, koji su u njima utisnuli žig svoje ljubavi, kupe toplog znoja nastojeći i brigajući se za opstanak i sreću svojih potomaka.

Kako se pak Mandalina nalazi na području negdašnje rimske kolonije i grada Šibenika, trebalo je posvetiti pažnju kod rušenja. eda se ne uništi ili zabaci kakav eventualni historički natpis ili bilo koji historički predmet.

— a.

Pretstavnik Banovinskog Električnog

Poduzeća iz Zagreba, posjetio je sva mjesta koja dolaze u obzir kao prva za elektrifikaciju dalmatinskog djela Hrvatske. Na terenu u Sinju, Imotskom i Makarskoj, proučio je prilike kako bi se moglo započeti već na proljeće sa radnjama za elektrifikaciju. Već sada se izrađuju nacrti za dalekovod i lokalne mreže. Sva ova mjesta, koja dolaze u obzir za elektrifikaciju bila bi spojena vodom visokog napona sa Kraljevca. Ovo bi ujedno bio početak jednog šireg planskog rada na elektrifikaciji primorja i dalmatinske zagore.

Pretsjednik dr. Emil Hacha na sokolskoj pretstavi

Za vrijeme svog boravka u Lanima pretsjednik protektorata dr. Emil Hacha posjetio je prestavu pozorišne sekcije Sokola koja je davala komad »Pravci života«. Svojom posjetom pretsjednik je odao priznanje radu, koji vrši delitantska i kulturna drušsva u češkoj provinciji.

REKLAMA I TELEVIZIJA

Direktor američkog društva za televiziju P. Beker održao je nedavno predavanje o bezgraničnim mogučnostima reklame pomoču televizije. On vjeruje da će televizija iz osnova izmeniti sistem trgovanja i prodaje Zahvaljujući emisijama televizije, mušterija će moći direktno da vidi robu koju želi da kupi i telefonski će je onda poručivati. Beker misli da će se ubuduće na taj način kupovati naročito automobili, ženske haljine i razni predmeti za domačinstvo. Društvo za televiziju organizovaće takođe naročite kurseve kuvanja, na kojima će kuvarica ne samo čuti več i videti kako se spravlja neko jelo.

Naravno, sve je to pjesma budućnosti. Jer najjeftiniji prijemnik za televiziju staje danas u Americi 200 dolara. A to je suma koja je dosta visoka i za prosećnog građanina Sjedinjenih Američkih Država.

Zanimljivosti u slikama

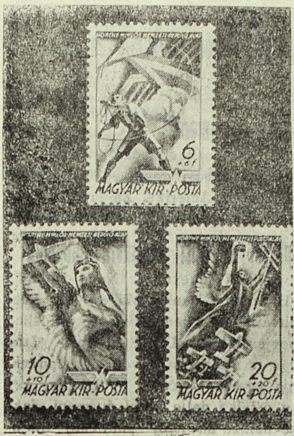

Slika desno : Nove mađarske marke za zračni promet. Slika lijevo : Japanski Ministar pretsjednik admiral Hitsumasa Jonai govori prvi put na radio pred japanskim narodom.

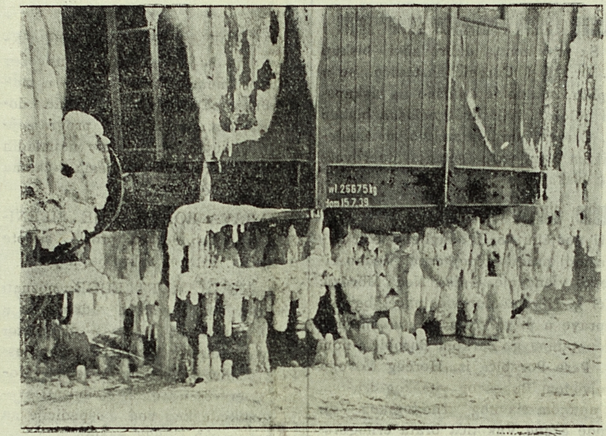

Ove zime i u saobraćaju bilo je teških neprilika.

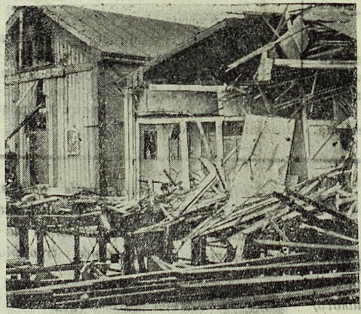

Slika desno : Vođa alzaških autonomista Ros, koji je ovih dana u Nansy strjeljan zbog špijunaže. Slika lijevo : Jedno englesko kupalište demolirano od eksplozije lutajućih mina.

Lizzi Waldmuller i Irena Meyndorf u novom Tobis filmu „Casanova se ženi“

Aca Stanojević o akciji g. Cvetkovića

Na konferenciji radikala u Somboru izjavio je dr. Živko Prodanović. »Akcija oko okupljanja svih radikala u jednu jedinstvenu stranku skoro je već svršena stvar. Pretsjednik vlade g. Cvetković posjetio je našeg starinu g. Acu Stanojevića sa kojim je pregovarao. Prilikom posjete koju smo kao delegati vojvođanskog dijela Radikalne stranke učinili g. Stanojcviću mogli smo zadovoljno konstatovati da je akcija g. Cvetkovića naišla kod g. Stanojevića na svestrano razumijevanje. I sudeći prema razvoju događaja može se očekivati da će se uskoro ideja oko okupljanja svih radikala ostvariti«.

Manifestacija u čast jugoslovenske kolonije u Antofagasti

priredio je krajem decembra Rotari—klub. Istaknuto je osobito držanje Jugoslavije za očuvanje ideala čovječanstva „u sadašnje vrijame u koje današnje doba unosi paniku u kolijevku ljudske civilizacije«. Dnevnik »El Abece« od 31 XII donosi opširan izvještaj o ovoj »jedinstveno sjajuoj manifestaciji« i donosi govor našeg konzula g. Biskupovića u cijelini.

Interesi srpskog naroda i sporazum

„Radikalna zastava“ u članku pod naslovom »Psihičke teškoće sporazuma«, piše: »Srpski narod smatrao je s punim pravom, da su srpski teritoriji oni, gdje srpski narod živi relativnoj ili apsolutnoj većini. Ti su Bosna Hercegovina, Vojvodina, Crna Gora, i jedan dio Dalmacije.

Srpski narod vodio je borbu u prvom redu za ujedinjenje srpstva. Ako ne bi bio dovoljno oprezan i energičan, mogao bi da ostane i dalje podvojen i pod upravama kakve on ne želi i kakve nisu ni prirodne po njegovoj brojnoj snazi.

Te činjenice moraju biti dobro uočene, kad bude došlo do definitivnog odnosno novog sporazuma«.

„TVOKAPS“
Tvorničko skladište kapa i šešira na veliko i na malo. — SPLIT (Filijala Šibenik)

Britansko ministarstvo za informacije

javlja da je g. Džon Sajmon, minis. finan. odgovarajući na jedno pitanje postavljeno u Donjem domu rekao da je britanska vlada uredila sve što je potrebno da bi britanska osiguravajuća društva mogla odgovarati svojim obavezama u inostranstvu, bez ikakvih ograničenja i zastoja i da bi mogla isplaćivati potraživanja savezničkih, neutralnih i britanskih osiguranika, bez obzira da li je plaćanje u ma kojoj stranoj valuti.

ZLATARIJA
G. B. VALLE - SPLIT
VLASTITA RADIONA — UTEMELJENA 1822

STROJARSKA
MEHANIČKA
RADIONA i
LJEVAONICA
METALA
S. Kordić
Šibenik
Radiona za popravak svakovrsnih parnih strojeva, sisaljka, motora, automobila, branika, kompresora, turbina.
Montaža svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa motora na brodove, čamce itd.
Autogeno varenje i rezanje željeza
Lijevaju se dijelovi strojeva. Konstruiraju se propele od bronza

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA„ štamparsko novinsko knjižarski zavod, za tiskaru i uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Šibenik